

Про вивчення географії у 2014/2015 н.р.

Одним із основних перспективних напрямків сучасної шкільної географічної освіти є її оновлення в умовах переходу на новий Державний стандарт базової і повної загальної освіти (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р.) та нові навчальні програми.

На основі положень Державного стандарту розроблена навчальна програма з географії (6 клас), що починає реалізовуватися у 2014-2015 навчальному році. У програмі особлива увага приділяється картографічній, геоінформаційній, практичній і здоров'язберігаючій компетентностям, зміцненню зв'язків між школою та родиною. У змісті оновлених навчальних програм важливу роль відіграє такий метод роботи, як дослідження. Організація досліджень може бути груповою та індивідуальною, а звіти учнів про роботу доцільно представляти у вигляді міні-проектів, презентацій, есе.

Особливою відмінністю оновленої програми є переорієнтація традиційної характеристики якості шкільної географічної освіти – рівня опанованих знань – на інший результат географічної освіти – компетентність школярів у різних сферах життєдіяльності засобами географії через її зміст, практичну спрямованість, стійку мотивацію до вивчення географії, готовність учнів використовувати географічні знання в реальних життєвих ситуаціях.

Серед інших ознак оновленої програми слід відзначити розвантаження окремих розділів і тем, усунення дублювання та оновлення змісту відповідно до тенденцій розвитку географічної освіти на сучасному етапі.

Вивчення географії у 2014-2015 н.р. здійснюватиметься за збірниками програм:

1) Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія. Економіка. 6-11; видавництво «Перун». 2005, 2006 рр.

2) Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія. Економіка; видавництво «Навчальна книга»; 2005 р.

3) Збірник навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням предметів природничо-математичного та технологічного циклу. Географія України. Видавництво «Вікторія»; 2008 р.

4) Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи Географія. Економіка. Рівень стандарту. Академічний рівень. Профільний рівень. – Київ, 2010 р.

Важливо пам'ятати, що вивчення географії в усіх класах потребує більш ретельного аналізу ситуації з охорони природи та посилення екологічної складової у навчальному-виховному процесі. З цією метою для формування в учнів практичних навичок навчання та оцінювання інформації екологічного змісту варто користуватися навчальним посібником та програмою «Зелений пакет для школярів», які пройшли експертизу і отримали гриф «Схвалено МОНМС України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах». Навчальний матеріал посібника дозволяє учням розв'язувати життєві ситуації, ухвалювати свідомі рішення, формувати екологічну поведінку, навчити бережливому ставленню до природи, до здоров'я, стати активним громадянином своєї держави.

Вивчення географії в старшій школі на рівні стандарту та академічному забезпечується у процесі опанування курсу «Соціально-економічна географія світу» з використанням навчальної програми для ЗНЗ, видавництва «Перун» та підручників, що рекомендовані МОНМС України: «Географія. 10 клас.» Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Генеза. 2010; «Географія. 10 клас.» Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Оберіг. 2010. Цей курс має інваріантне ядро змісту, визначене програмою для загальноосвітніх навчальних закладів. Проте обсяг і глибина викладу навчального матеріалу, а також його прикладна спрямованість може, за бажанням учителя, дещо відрізнятись в класах, що працюють за рівнем «стандарту». При цьому варто пам'ятати, що «рівень стандарту» завершує обов'язкову шкільну гео-

графічну освіту.

У змісті курсу «Соціально-економічна географія світу» підсилено ідеї економізації, соціологізації, екологізації і гуманізації шкільної географії. В умовах глобалізації світового господарства важливим для географічної освіти старшокласників є показ своєрідності організації національних господарств різних країн світу, виявлення їх спільних та відмінних рис, особливостей трансформації до сучасного конкурентного ринкового середовища. Тому необхідно приділяти увагу аналізу моделей господарського розвитку країн світу, звернути більшу увагу на ті з них, що знаходяться у безпосередній близькості від України, показати сучасні тенденції розвитку світового господарства в умовах глобалізації та економічної інтеграції.

Організація профільного навчання з географії буде здійснюватись у 10-11 класах за навчальною програмою «Географія. Профільний рівень» (авт. Т.Г. Гільберг, Л.Б. Паламарчук, В.В. Безуглий) та підручниками «Географія. Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. Профільний рівень», (авт. Л. Б. Паламарчук, Т.Г. Гільберг, В.В. Безуглий). Генеза. 2010, «Географія. Підручник для 11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. Профільний рівень», (авт. Л.Б. Паламарчук, Т.Г. Гільберг, А.І. Довгань). Генеза. 2011.

Зазначений курс розрахований на 350 годин (по 5 години на тиждень у 10-11 класах) й охоплює десять взаємопов'язаних розділів, кожен з котрих включає теми, в яких висвітлено основний зміст навчального матеріалу.

Суттєву допомогу для підвищення свого фахового рівня та у підготовці до уроків з географії вчителям надають журнал «Географія та економіка в сучасній школі» Міністерства освіти і науки України та газета «Краєзнавство. Географія. Туризм».

**Д.ГАЛКІН,
методист географії
та економіки ХОІППО.**